

Blind, doof en kreupel, dat is geen leven meer

Ouderdomskwalen duiken meer en meer op als reden voor euthanasie. De patiënt lijdt aan meerdere ziektes die de hele levensconditie aantasten.

VAN ONZE REDACTRICE VEERLE BEEL

BRUSSEL Een 91-jarige vrouw lijdt hevige pijn door artrose. Ze zou nieuwe heupen en knieën moeten krijgen, maar gezien haar leeftijd en hartconditie kan ze niet meer worden geopereerd. Haar gezicht en gehoor gaan er in - ijltempo op achteruit. Ook haar geheugen begint haar in de steek te laten, waardoor ze paniekaanvallen krijgt. Ze lijdt aan toenemende incontinentie en stoelgangproblemen. De vrouw vindt dat ze geen leven meer heeft. Al haar medicatie en verzorging ten spijt, blijft ze voortdurend pijn en last ondervinden. Ze kan zelfs niet meer gaan eten in het restaurant van de verzorgingsinstelling. Bij gebrek aan eetlust is ze fel vermagerd. Zo de dood afwachten wil ze niet.

Ziedaar het korte verslag van een arts aan de euthanasiecommissie, dat vermeld staat in het tweejaarlijkse verslag van de Evaluatiecommissie Euthanasie. Het gaat om een bejaarde vrouw die niet terminaal was, ze zou niet eerstdaags overlijden. Behalve haar behandelende arts oordelen ook een andere huisarts en een psychiater dat de patiënte ondraaglijk lijdt. Haar verzoek om te mogen sterven wordt ingewilligd.

Plafond

Het aantal geregistreerde gevallen van euthanasie in ons land stijgt, maar niet veel meer. In 2015 werden 2.022 gevallen gemeld, in 2014 waren het er 1.928. Het jaar daarvoor klokte af op 1.807. Er lijkt stilaan een plafond in zicht te komen: het nadert 2 procent van alle overlijdens, of een kleine minderheid. Acht op de tien vinden plaats aan Vlaamse zijde.

Allerlei kankers, in vergevorderd en ongeneeslijk stadium, blijven de grootste groep (67,7 procent) aandoeningen die tot een euthanasievraag leiden. Maar op de tweede plaats, met 9,7 procent, staat nu het mooie woord polypathologie.

Het betekent niets anders dan een combinatie van (ouderdoms)kwalen die op zich niet dodelijk zijn. Het lijden van de patiënt is niet het gevolg van één enkele ziekte, maar van meerdere, die de algehele conditie aantasten. In het vorige jaarverslag, van 2012-2013, maakte polypathologie nog maar 5 procent van alle aanvragen uit. Er deed zich dus bijna een verdubbeling voor.

De meeste van deze patiënten zijn de zeventig voorbij. Enkelen hadden zelfs de kaap van de 100 jaar gehaald. In vorige jaarverslagen werd nog geen melding gemaakt van 100-plussers. Nu wel. 'Dit zegt uiteindelijk alleen maar dat de bevolking verder aan het verouderen is', zegt professor Wim Distelmans, die deel uitmaakt van de commissie.

De helft van de mensen die euthanasie kregen vanwege ouderdomskwalen, werd niet als terminaal beschouwd, de andere helft wel. Indien niet-terminaal, moeten er twee bijkomende artsen advies geven. De commissie oordeelt nu dat dit in het geval van polypathologie allebei huisartsen mogen zijn. De huisarts wordt hiermee beschouwd als de 'specialist' van de polypathologie.

Depressie

Euthanasie om psychische redenen, zoals een aanhoudende depressie of beginnende dementie, is niet gestegen. Uit de verslagen blijkt dat deze mensen vaak maandenlang of zelfs een jaar moeten wachten voor de procedure rond is.